

3. prosinec 2001

OBDOBÍ NÁRODNÍHO OBROZENÍ

OTÁZKY 1. KOLA

(zakroužkujte dle Vašeho názoru správnou odpověď)

autor : prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.

1. otázka : **První vlak tažený parní lokomotivou přijel do Prahy :**

- a) v srpnu 1843
- b) v červenci 1845
- c) v srpnu 1845
- d) v červenci 1844

2. otázka : **Svatodušní mši, po níž v Praze vypukla revoluční bouře, sloužil dne 12. června 1848 na Koňském trhu (nynějším Václavském náměstí) :**

- a) Bernard Bolzano
- b) Emanuel Arnold
- c) Jan Arnold
- d) Václav Štulc

3. otázka : **O rozvoj Vítkovických železáren v nynější Ostravě se výrazně zasloužil :**

- a) Emil Škoda
- b) Vojtěch Lanna
- c) Salomon Meyer Rothschild
- d) Emanuel Tonner

4. otázka : **Nejstarší veřejné zemské muzeum na teritoriu nynější České republiky vzniklo :**

- a) v Brně
- b) v Praze
- c) v Opavě
- d) v Olomouci

5. otázka : **Mezi padělky zhotovené v raně romantické fázi českého obrození nepatří :**

- a) Rukopis královédvorský
- b) Píseň vyšehradská
- c) Anály hradištsko - opatovické
- d) glosy v slovníku Mater verborum

6. otázka : Na památku bitvy u Slavkova, svedené dne 2. prosince 1805, **byla postavena Mohyla míru** :

- a) na návrší Žuráň
- b) ve Slavkově u Brna
- c) na návrší u obce Prace
- d) ve Šlapanicích u Brna

7. otázka : Rozmach českého pivovarnictví umožnily nové technologické postupy, **které už na konci 18. století prosazoval** :

- a) F. J. Gerstner
- b) Jiří Pinkas
- c) F. O. Poupě
- d) Bavor Rodovský

8. otázka : **Rakouské císařství, jehož součástí byly též české země, vzniklo roku** :

- a) 1804
- b) 1805
- c) 1849
- d) 1806

9. otázka : **Ústavodárný říšský sněm, zasedající v letech 1848-1849 v moravské Kroměříži, projednával návrh** :

- a) na zrušení roboty
- b) na zrušení trestu smrti
- c) na zavedení oktrojované ústavy
- d) na internaci Karla Havlíčka

10. otázka : **Stoupencem harmonického soužití Němců a Čechů v českých zemích s perspektivou vzniku německo-českého národa byl** :

- a) Bernard Bolzano
- b) Josef Josefovič Jungmann
- c) F.L. Rieger
- d) Franz Schusselka

11. otázka : **První řepný cukrovar v Čechách byl založen roku 1801** :

- a) v Žákách u Čáslavi
- b) v Liběchově u Mělníka
- c) v Hořovicích pod Brdy
- d) v Dobrovici u Mladé Boleslavi

12. otázka : **S pojetím a zaměřením literární tvorby Karla Hynka Máchy projevil souhlas** :

- a) František Palacký
- b) Josef Kajetán Tyl
- c) Jan Slavomír Tomíček
- d) Karel Sabina

13. otázka : Klement Wenzel Lothar Metternich byl pochován :

- a) v Kynžvartu
- b) v Plasích
- c) v Mnichově Hradišti
- d) v Teplé u Mariánských Lázní

14. otázka : Revoluční hnutí let 1848-1849 v severní Itálii potlačoval vojevůdce českého původu. Byl to :

- a) Karel Schwarzenberg
- b) Jan Jeník z Bratřic
- c) František Antonín Libštejnský z Kolovrat
- d) Jan Josef Václav Radecký z Radče

15. otázka : První várka z Měšťanského pivovaru (nynějšího Prazdroje) v Plzni byla vystavena dne :

- a) 6. května 1795
- b) 6. ledna 1818
- c) 7. září 1834
- d) 5. října 1842

16. otázka : První český kolesový parník Bohemia, spuštěný na vodu roku 1841, obstarával dopravu na trase :

- a) Děčín - Litoměřice
- b) Praha - Drážďany
- c) Praha - Štětchovice
- d) Pardubice - Hamburg

17. otázka : Finanční fond založený roku 1831 pro vydávání česky psaných knih se jmenoval :

- a) Česká expedice
- b) Včela česká
- c) Archiv český
- d) Matice česká

18. otázka : Roku 1836 byl vydán první svazek Dějin Františka Palackého. Práce nesla název :

- a) Dějiny národa českého v Čechách a v Moravě
- b) Geschichte Böhmens
- c) Dějiny národa českého
- d) Geschichte von Böhmen

19. otázka : V roce 1813 došlo k největším bojům s napoleonskými vojsky na území Českého království. Stalo se tak :

- a) u Telnice a Tuřan
- b) u Sobotky a Jičína
- c) u Hluboké nad Vltavou a Mydlovar
- d) u Přestanova a Chlumce

20. otázka : V letech 1831 - 1832 zasáhla české země epidemie :

- a) černých neštovic
- b) cholery
- c) moru
- d) španělské chřipky

21. otázka : Dne 27. července 1834 byla v pražském objektu u Kajetánů zahájena česká divadelní představení. Neúčinkoval v nich :

- a) Karel Hynek Mácha
- b) František Jaromír Rubeš
- c) Jan Kaška
- d) Václav Vladivoj Tomek

22. otázka : Znamé Palackého psaní, adresované dne 11. dubna 1848 frankfurtskému Výboru padesáti, zdůvodňovalo samostatný postup české politiky obavami :

- a) z Rakouska
- b) z Ruska
- c) z Maďarska
- d) z Itálie

23. otázka : V revolučním dění roku 1848 odmítl František Palacký nabídku křesla ministra :

- a) zahraničních věcí
- b) kultu a vyučování
- c) vysokých škol
- d) vnitra

24. otázka : U příležitosti pražské korunovace Leopolda II. byla uvedena Mozartova opera :

- a) Don Giovanni
- b) Únos ze serailu
- c) Velkodušnost Titova
- d) Kouzelná flétna

25. otázka : Bitvy u Slavkova dne 2. prosince 1805 se zúčastnili vojevůdci :

- a) Napoleon I., Michail Goleniščev - Kutuzov, Joachim Murat
- b) Napoleon I., Gideon Laudon, Michail Goleniščev - Kutuzov
- c) Napoleon I., Leopold Daun, Joachim Murat
- d) Napoleon I., Michail Goleniščev - Kutuzov, Joseph Fouché

26. otázka : Nejstarší parostrojní železnici na teritoriu českých zemí je trasa :

- a) Vídeň - Brno
- b) Olomouc - Praha
- c) Brno - Bohumín
- d) Praha - Ústí nad Labem

- 27. otázka** : Pravidelná česká divadelní představení, zahájená v pražském **Stavovském divadle dne 6. května 1824, vedl dramatik a režisér** :
- a) Josef Kajetán Tyl
  - b) Josef Jiří Kolár
  - c) Václav Kliment Klicpera
  - d) Jan Nepomuk Štěpánek
- 28. otázka** : Pro první polovinu 19. století bylo příznačné budování velkých parků v blízkosti šlechtických sídel. Jeden z těchto komplexů vybudovali **Liechtensteinové** :
- a) v Dobříši
  - b) v Ratibořicích u České Skalice
  - c) v Hradci nad Moravicí
  - d) v Lednici
- 29. otázka** : Politické shromáždění, jímž dne 11. března 1848 začaly revoluční **události v Praze, se konalo** :
- a) ve Svatováclavských lázních
  - b) pod sochou sv. Václava na Vyšehradě
  - c) v kostele sv. Václava na Novém Městě pražském
  - d) ve Svatováclavské kapli Pražského hradu
- 30. otázka** : Jan Evangelista Purkyně zveřejnil buněčnou teorii stavby živočišných těl na přírodovědném a lékařském kongresu v Praze, avšak tehdy byl **profesorem na univerzitě** :
- a) v Berlíně
  - b) ve Vídni
  - c) v Krakově
  - d) ve Vratislavi
- 31. otázka** : První svazek nejvýznamnějšího česky psaného vědeckého časopisu **19. století vyšel v Praze roku 1827 pod názvem** :
- a) Časopis Českého musea
  - b) Časopis Společnosti Vlastenského museum v Čechách
  - c) Časopis Národního musea
  - d) Časopis Musea Království českého
- 32. otázka** : Vůbec první česky psaný vědecký časopis začal vydávat **Jan Svatopluk Presl pod názvem** :
- a) Libuše
  - b) Krok
  - c) Čech
  - d) Pokrok
- 33. otázka** : **V roce 1800 žilo na teritoriu českých zemí přibližně** :
- a) 10 milionů obyvatel
  - b) 7 milionů obyvatel
  - c) 3 miliony obyvatel
  - d) 5 milionů obyvatel

34. otázka : **Pražských pouličních bouří roku 1848 se zúčastnili přední čeští umělci i politici. Mezi nimi však chyběl :**

- a) Josef Václav Frič
- b) Karel Sladkovský
- c) Ferdinand Břetislav Mikovec
- d) Jan Neruda

35. otázka : **První cukrovar na Moravě byl založen :**

- a) ve Znojmě
- b) v Čechách pod Kosířem
- c) v Rájci nad Svitavou
- d) v Kojetíně

36. otázka : **Uved'te největší dílo obrozenské jazykovědy :**

- a) Riegrův Slovník naučný
- b) Josef Jungmann : Slovník česko - německý
- c) Josef Dobrovský : Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur
- d) F. M. Pelzel : Grundsätze der böhmischen Grammatik

37. otázka : **V důsledku revoluce 1848-1849 se židovské obyvatelstvo dočkalo zlepšení své situace, nikoliv však :**

- a) zrušení ghett
- b) přístupu do veřejných úřadů
- c) svobody pohybu a usazování
- d) úplného zrovnoprávnění s většinovým obyvatelstvem

38. otázka : **Tzv. národní obrození bylo především :**

- a) výrazem tradičního českého odporu proti Němcům
- b) revolučním hnutím zaměřeným proti rakouskému císařství
- c) počátkem procesu vytváření občanské společnosti na národním základě
- d) důsledkem všeslovanských nálad v české společnosti

39. otázka : **Nejznámějším empírovým zámekem v Čechách je Kačina u Kutné Hory. Ve stejném stavebním slohu byl na Moravě vybudován zámek :**

- a) ve Valticích
- b) v Boskovicích
- c) v Bučovicích
- d) v Náměšti nad Oslavou

40. otázka : **Mezi obrozenské nakladatele a vydavatele nepatří :**

- a) Jan Hostivít Pospíšil
- b) Václav Matěj Kramerius
- c) Václav Rodomil Kramerius
- d) Jan Otto

---

poznámka : správná odpověď = **1 bod** (maximální počet bodů - **40**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. KOLA

- 1 c = v srpnu 1845
- 2 c = Jan Arnold
- 3 c = Salomon Meyer Rothschild
- 4 c = v Opavě
- 5 c = Anály hradištsko - opatovické
- 6 c = na návrší u obce Prace
- 7 c = F. O. Poupě
- 8 a = 1804
- 9 b = zrušení trestu smrti
- 10 a = Bernard Bolzano
- 11 c = v Hořovicích pod Brdy
- 12 d = Karel Sabina
- 13 b = v Plasích
- 14 d = Jan Josef Václav Radecký z Radče
- 15 d = 5. října 1842
- 16 b = Praha - Drážd'any
- 17 d = Matice česká
- 18 d = Geschichte von Böhmen
- 19 d = u Přestanova a Chlumce
- 20 b = cholery
- 21 d = Václav Vladivoj Tomek
- 22 b = z Ruska
- 23 b = kultu a vyučování
- 24 c = Velkodušnost Titova
- 25 a = Napoleon I., Michail Goleniščev-Kutuzov, Joachim Murat
- 26 a = Vídeň - Brno
- 27 d = Jan Nepomuk Štěpánek
- 28 d = v Lednici
- 29 a = ve Svatováclavských lázních
- 30 d = ve Vratislavi
- 31 b = Časopis Společnosti Vlastenského museum v Čechách
- 32 b = Krok
- 33 d = 5 miliónů obyvatel
- 34 d = Jan Neruda
- 35 c = v Rájci nad Svitavou
- 36 b = Josef Jungmann : Slovník česko - německý
- 37 d = úplného zrovnoprávnění s většinovým obyvatelstvem
- 38 c = počátkem procesu vytváření občanské společnosti na národním základě
- 39 b = v Boskovicích
- 40 d = Jan Otto

OBDOBÍ NÁRODNÍHO OBROZENÍ

OTÁZKY 2. KOLA

(doplňte správnou odpověď)

autor : prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.

1. otázka : **Železniční trať Olomouc - Praha projektoval :**

.....

2. otázka : **Při návštěvě císaře Leopolda II. v Královské české společnosti nauk dne 25. září 1791 přednesl proslov Josef Dobrovský. Jeho výklad bývá pokládán za první náběh k politické koncepci :**

.....

3. otázka : **Sdružení (založené roku 1833 a reorganizované roku 1842), které se vydáváním publikací a pořádáním přednášek i výstav snažilo podpořit proces industrializace, se nazývalo :**

.....

4. otázka : **Poslední korunovace českého krále se konala v pražské Svatovítské katedrále roku :**

.....

5. otázka : **Doplňte název nejoblíbenějšího společenského a zábavního časopisu obrozenského období :**

.....

6. otázka : **Německý a francouzský název obce Slavkov, v jejíž blízkosti se odehrála dne 2. prosince 1805 velká bitva, zní :**

.....

7. otázka : **Životní styl měšťanstva v předbřeznovém období se označuje vžitým termínem :**

.....

8. otázka : V obecném povědomí žije koněspřežná železnice, která spojila České Budějovice a Linec. Přibližně ve stejné době byla vybudována fürstenberská koněspřežná železnice, jež spojovala :

.....

9. otázka : Kateřina Vilemína Zaháňská (paní kněžna z Babičky Boženy Němcové) **byla třikrát provdána, proslula však hlavně jako milenka politika, který se jmenoval** :
(kromě příjmení uveďte alespoň jedno z křestních jmen)

.....

10. otázka : Základy českého botanického názvosloví položil Jan Svatopluk Presl v díle :

.....

11. otázka : Jako nejslavnější český politický řečník se na ústavodárném říšském sněmu v letech 1848-1849 prosadil (uveďte plné jméno) :

.....

12. otázka : Prvním ředitelem Českého stavovského polytechnického institutu, předchůdce Českého vysokého učení technického, byl v roce 1806 jmenován konstruktér prvního parního stroje v českých zemích a autor projektu koněspřežné železnice České Budějovice-Linec. Uveďte jeho jméno :

.....

13. otázka : Se shromažďováním materiálu pro Dějiny národu českého pomáhali Františku Palackému básník i archivář Karel Jaromír Erben a vystudovaný právník a zároveň začínající historik (uveďte plné jméno) :

.....

14. otázka : Statí *Co jest obec* se mladý český novinář přihlásil k myšlenkám liberalismu. Uveďte jeho jméno :

.....

15. otázka : K revolučním tradicím českých dějin se před rokem 1848 hlásili i svobodomyšlně smýšlející čeští Němci. Nedlouho před revolucí vydal básník Alfred Meissner rozsáhlou německy psanou básnickou skladbu, jejímž titulním hrdinou je :

.....

16. otázka : Na přelomu let 1844 - 1845 vznikl v Praze tajný politický klub s nezvyklým názvem :

.....

17. otázka : Dne 2. prosince 1848 předal Ferdinand V. vladařské žezlo osmnáctiletému Františku Josefovi I. K tomuto aktu došlo v městě :

.....

18. otázka : Vůdcem českých studentů v červnu 1848 byl pozdější básník, publicista a politik J.V. Frič, kterému se tehdy podařilo na krátký čas zajmout prezidenta českého zemského gubernia, jímž byl pozdější ministr (uvedte celé jméno) :

.....

19. otázka : V letech 1847 - 1848 vzniklo v Praze dílo Paradoxien des Unendlichen (Paradoxy nekonečna). Ke zrodu teorie množin jím významně přispěl :

.....

20. otázka : Už v první polovině 19. století se začala jako korza využívat pražská ulice V Alejích (resp. Staré aleje) a Nové aleje. Uvedte dnešní název posledně jmenované ulice, která později sloužila jako promenáda českých vlastenců :

.....

---

poznámka : správná odpověď = **2 body** (maximální počet bodů - **40**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. KOLA

1. otázka = ing. Jan Perner
2. otázka = austroslavismu
3. otázka = Jednota k (pro) povzbuzení průmyslu v Čechách
4. otázka = 1836
5. otázka = Květy české
6. otázka = Austerlitz
7. otázka = biedermeier
8. otázka = Praha - Lány
9. otázka = Klemens Wenzel Lothar Metternich
10. otázka = O přirozenosti rostlin aneb Rostlinář (stačí jeden název)
11. otázka = František Ladislav Rieger
12. otázka = František Josef Gerstner
13. otázka = Václav Vladivoj Tomek
14. otázka = Karel Havlíček (Borovský)
15. otázka = Jan Žižka
16. otázka = Repeal
17. otázka = Olomouc
18. otázka = Leo (Lev) Thun
19. otázka = Bernard Bolzano
20. otázka = Národní třída

OBDOBÍ NÁRODNÍHO OBROZENÍ

OTÁZKY 3. KOLA

"A"

(dopíšte v textu chybějící údaj)

autor : Mgr. Miroslav Stulák

- 1. věta :** *Reprezentačním společenským střediskem české zámožné maloburžoazie a inteligence v Praze se stala ..... BESEDA", která byla po původním zamítnutí v listopadu 1844, po změně v čele zemské vlády a pražské policie, schválena v červenci 1845.*
(Přehled dějin Československa, Jaroslav Purš + Miroslav Kropilák, str. 539)
- 2. věta :** *První českou operu, nazvanou ....., složil roku 1826 František Škroup na libreto vydavatele lidových písní Josefa Krasoslava .....*
(Přehled dějin Československa, Jaroslav Purš + Miroslav Kropilák, str. 536)
- 3. věta :** *Oproti staršímu vlasteneckému divadlu, které působilo jen na poměrně malý okruh lidí, prosazoval Tyl národní divadlo, které by vedlo k výchově a aktivizaci všech vrstev české společnosti v duchu národního uvědomění.*
V tomto ovzduší roku 1834 vznikla a rozšířila se Tylova píseň ....., zhudebněná Františkem Škroupem ve veselohře .....
(přehled dějin Československa, Jaroslav Purš + Miroslav Kropilák, str. 525)
- 4. věta :** *Věren svému pragmatickému přístupu se .....také rozhodl v praxi prozkoumat reálné základy ..... vzájemnosti. Odjel proto přes Polsko do ....., kde pobyl nějaký čas jako domácí vychovatel, a zdrcující závěry svých zkušeností podal ve stati "Slovan a ....." V ní jako naprosto nereálnou odmítl koncepci jednotného slovanského národa a postavil se na vyhraněné české stanovisko : "Zkrátka s hrdostí národní řecknu : "Já jsem Čech", ale nikdy : "Já jsem ....."*
(Dějiny země Koruny české II., kol., str. 84)

- 5. věta :** *Jisté je, že v neděli 6. listopadu 1836, podle oficiálního úmrtního listu dokonce o den dřív, byl autor nesmrtelného Máje mrtev. O dva dny později, v týž den, kdy se měl ....., konal se v ..... (město) jeho pohřeb.*
(Toulky českou minulostí VI., Petr Hora-Horejš, str. 132)
- 6. věta :** *Vůbec první lokomotiva, která kdy jela po kolejích na našem území, se objevila na kratičkém úseku trati mezi .....*
a ..... v roce 1838. Šlo tenkrát o pouhou pracovní provozně technologickou zkoušku.
(Toulky českou minulostí VI., Petr Hora-Horejš, str. 170)
- 7. věta :** *Těsně před revolucí, v roce 1847, byla Praha obohacena o další technickou novinku : na prvním pražském nádraží byl zřízen terminál tzv. ....(přesný název), jímž byla česká metropole přes Olomouc spojena s Vídní.*
(Toulky českou minulostí VI., Petr Hora-Horejš, str. 170)
- 8. věta :** *Rozvoj vnitrozemské vodní dopravy v Čechách se oproti zemím s pokročilejším hospodářstvím a výhodnějšími geografickými podmínkami opožďoval. Průkopníkem regulace některých českých řek (nejdříve L..... a N.....), později hlavně Vltavy a Labe byl českobudějovický podnikatel .....*
(přehled dějin Československa, Jaroslav Purš + Miroslav Kropilák, str. 488)
- 9. věta :** *Největším bavlnářským podnikatelem byl Johann J. Leitenberg, který na zlomu 18. a 19. století uvedl do provozu první tři strojní přádelny u nás - v Kosmonosích, Verneřicích a ..... Současně s touto konjunkturou bavlnářství začaly v českých zemích vyrůstat tzv. ...., dílny na potiskování bavlněných tkanin.*
(Toulky českou minulostí VI., Petr Hora-Horejš, str. 180)
- 10. věta :** *V pětatřiceti letech se konečně ..... dočkal místa na univerzitě ve Vratislavi a roku 1823 tam habilitoval jako profesor fyziologie a patologie. Chybělo mu vybavení, neměl dokonce ani mikroskop a své výzkumy konal pouze se silně zvětšujícími lupami.*
(Toulky českou minulostí VI., Petr Hora-Horejš, str. 114)

"B"

(Jednotlivá literární díla správně doplňte k jejich autorům)

- = Zevrubná mluvnice jazyka českého .....
- = Slávy dcera .....
- = Slovanské starožitnosti .....
- = Slovník česko-německý .....
- = Sebrání básní a zpěvů .....

nápověda : Ján Kollár, Josef Jungmann, Josef Dobrovský, Antonín Jaroslav Puchmajer, Pavel Josef Šafařík

---

"C"

(Jednotlivé pojmy spojte tak, aby spolu souvisely)

1) Jan Evangelista Purkyně	A) Lori	=	1 +
2) Josef Kajetán Tyl	B) Krok	=	2 +
3) Jan Rudolf Chotek	C) Stavovské divadlo	=	3 +
4) Karel Hynek Mácha	D) Václav Hanka	=	4 +
5) Josef Dobrovský	E) Královská obora	=	5 +
-

poznámka : správná odpověď = **2 body** (maximální počet bodů - **62**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. KOLA

"A"

1. věta = Měšťanská beseda
2. věta = Dráteník + Chmelenského
3. věta = Kde domov můj + Fidlovačka
4. věta = K. Havlíček Borovský + slovanské + Ruska + Čech + Slovan
5. věta = ženit + Litoměřicích
6. věta = Brnem + Rajhradem
7. věta = zvonkového telegrafu
8. věta = Lužnice + Nežárky + Vojtěch Lanna
9. věta = Zákupch + kartounky
10. věta = Jan Evangelista Purkyně
-

"B"

- = Zevrubná mluvnice jazyka českého = Josef Dobrovský
= Slávy dcera = Ján Kollár
= Slovanské starožitnosti = Pavel Josef Šafařík
= Slovník česko-německý = Josef Jungmann
= Sebrání básní a zpěvů = Antonín Jaroslav Puchmajer
-

"C"

- 1 + B Jan Evangelista Purkyně = Krok
2 + C Josef Kajetán Tyl = Stavovské divadlo
3 + E Jan Rudolf Chotek = Královská obora
4 + A Karel Hynek Mácha = Lori
5 + D Josef Dobrovský = Václav Hanka